

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Cob/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212098
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8114212098.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: Mesto Lipany, A. X, XXX XX B., IČO: 00327379, zastúpeného: JUDr. Jaroslava Paľová, Adlerova 2189/22, 040 22 Košice – mestská časť Dargovských hrdinov, IČO: 52941680, proti žalovaným: 1/ EUBIRAC, a.s., (pôvodne EURO-BUILDING, a.s.), so sídlom Podunajská 23, 821 06 Bratislava, IČO: 35 683 066, zastúpenému Advokátska kancelária CIMRÁK s.r.o., Štefánikova 7, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 876, 2/ C. D.. E. F. G. - H., B. XXX, XXX XX B., IČO: XXXXXXXX, o zaplatenie 40.595,12 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v 1/ rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 21Cb/125/2014-255 zo dňa 21.3.2017, po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR uznesením č.k. 1Obdo/23/2022-547 zo dňa 14.12.2022, takto

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie žaloby vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade.

Vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavuje.

Žalobcovi proti žalovanému v 1/ rade priznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 21Cb/125/2014-255 zo dňa 21.3.2017 rozhodol o povinnosti žalovaných v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 40.595,12 eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 40.595,12 eur od 1.11.2013 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň priznal žalobcovi voči žalovaným v 1/ a 2/ rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací na odvolanie žalovaných rozsudkom č.k. 2Cob/21/2018-352 z 11.12.2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V dôvodoch rozhodnutia uviedol okrem iného to, že uplatnené odvolacie dôvody neodôvodňujú zrušenie, či zmenu napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vyhodnotil vo výroku o vyhovení žalobe i vo výroku o náhrade trov za správne. Pre účely rozhodnutia o podanom návrhu súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu vykonal potrebné, sporovými stranami označené dôkazy, z nich vyvodil správne skutkové zistenia a vec aj napokon právne správne posúdil. Poukázal na to, že dôvody napadnutého rozhodnutia dávajú odpoveď na pre vec rozhodujúce skutkové otázky i na právne posúdenie uplatneného nároku. S odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

3. Odvolací súd v uvedenom rozhodnutí zdôraznil okrem iného aj to, že:

3.1. V predmetnom konaní nebol a ani nie je medzi stranami sporným záver o obsahu uzavretej Zmluvy o dielo zo 14.5.2010 medzi žalobcom ako objednávateľom diela a žalovaným v 1/ rade ako zhotoviteľom diela (č.l. 15 až 24 spisu), tiež o obsahu Mandátnej zmluvy o zabezpečení inžinierskej činnosti zo dňa

13.5.2010 uzavretej medzi žalobcom ako mandantom a žalovaným v 2/ rade ako mandatárom (č.l. 25 až 27 spisu), ani závery Správy o výsledku kontroly realizovanej Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Oddelením kontroly projektov regionálneho operačného programu (č.l. 28 a nasl. spisu) o neoprávnených výdavkoch v hodnote 4.475,57 eur, či v nezrovnalostiach v hodnote 36.119,55 eur. Cenu diela platil žalobca žalovanému podľa zhotoviteľom vystavovaných faktúr, ktorých nedeliteľnou súčasťou podľa čl. V ods. 2 ZoD boli súpisy vykonaných prác a s tým, že podľa čl. IV ods. 1 zmluvy cena diela je stanovená na základe oceneného výkazu výmer a projektovej dokumentácie predmetnej stavby, ktoré sú súčasťou tejto zmluvy. Zhotoviteľ bol povinný svoje práce vyúčtovať overiteľným spôsobom, pričom súčasťou faktúry je výkaz vykonaných množstiev, prípadne výkresy a iné doklady, ktoré sú potrebné pre preukázanie druhu a rozsahu práce (čl. V ods. 2 zmluvy). Súpisy vykonaných prác, ktoré boli podkladom pre vystavenú faktúru vyhotovoval stavbyvedúci žalovaného v 1/ rade C. E. a za žalobcu ho potvrdzoval žalovaný v 2/ rade na základe uzavretej zmluvy na realizáciu inžinierskych činností. Faktúrami vyúčtované ceny žalobca žalovanému v 1/ rade zaplatil.

3.2. Súpis vykonaných prác, ktorý bol súčasťou fakturácie nezodpovedal reálnemu plneniu. Žalobca zaplatil žalovanému i cenu za plnenie, ktoré reálne nedostal. O tú časť fakturácie, ktorá nebola krytá reálnym plnením mu bol krátený nenávratný finančný príspevok. V konaní sa nespochybnuje to, že žalovanému v 1/ rade žalobca plnil na základe ním vystavených faktúr to, čo od žalovaného v 1/ rade nedostal. To, čo žalobcovi nebolo z vyúčtovaných faktúr nahradené nenávratným finančným príspevok bolo plnené z jeho rozpočtových prostriedkov, čím tak žalobcovi v súvislosti s plnením, ktoré nebolo v skutočnosti realizované, vznikla ujma spočívajúca v zmenšení jeho majetku. Obsahovo to teda spĺňa náležitosti kvalifikácie takejto ujmy ako ujmy predstavujúcej skutočnú škodu v zmysle § 379 Obch. zák..

3.3. Podľa § 373 Obchodného zákonníka platí, že kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinností bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

3.4. Podľa § 379 Obchodného zákonníka, ak tento zákon neustanovuje inak, nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. Nenahrádza sa škoda, ktorá prevyšuje škodu, ktorú povinná strana v čase vzniku záväzkového vzťahu ako možný dôsledok porušenia svojej povinnosti predvídala alebo ktorú bolo možné predvídať s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré v uvedenom čase povinná strana poznala alebo mala poznať pri obvyklej starostlivosti.

3.5. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne z vykonaného dokazovania uzavrel, akým spôsobom žalovaný v 1/ rade a žalovaný v 2/ rade porušili svoje povinnosti zo zmluvných vzťahov založených so žalobcom. Žalovaný v 1/ rade ako úspešný sťažiteľ uzavrel so žalobcom zmluvu o dielo s tým, že pri plnení poskytovaného diela, najmä pri fakturácii realizovaného plnenia došlo k porušeniam jeho povinností tak, ako je už vyššie konštatované. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje. Podobne sa stotožňuje aj so záverom, akým súd prvej inštancie posúdil porušenie povinností z uzavretej mandátnej zmluvy žalobcom so žalovaným v 2/ rade. Žalovaný v 2/ rade ako žalobcom splnomocnený zástupca „odsúhlasil“ plnenie, ktoré žalovaný v 1/ rade žalobcovi neposkytol. Tak, ako je už uvedené vyššie, zodpovednosť za škodu v Obchodnom zákonníku v zmysle ustanovenia § 373 a nasl. je objektívnou zodpovednosťou, a preto pre vznik zodpovednosti sa nevyžaduje zavinenie. Za takéhoto stavu bolo predpokladom pre úspech žalovaných to, že budú produkovať skutočnosti a dôkazy, ktoré by privodili záver o tom, že nezodpovedajú za škodu, pretože sú tu okolnosti vylučujúce ich zodpovednosť. Dôkazná povinnosť na preukázanie týchto skutočností bola na nich. Žalovaní relevantným spôsobom neprodukovali ani skutočnosti a dôkazy, ktoré by spochybňovali záver súdu prvej inštancie o výške škody, ktorá bola žalobcovi priznaná. Medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1/ rade a žalovaného v 2/ rade a škodou existuje vzťah príčiny a následku. Žalovaný v 2/ rade svojím vyjadrením, ktoré poskytol žalobcovi ako stavebný dozor, uznal svoje pochybenie, potvrdil chybné odsúhlasenie jednotlivých sporných položiek, ktoré sa potom premietli do správy z vykonanej kontroly. Aj z tohto dôkazu teda vyplýva, že žalovaný porušil svoju povinnosť pri realizácii diela a najmä pri fakturácii ním realizovaného plnenia, ktoré fakturoval v rozpore s týmto reálnym plnením. Ani odvolací súd nemá pochybnosť o tom, že práve toto porušenie povinnosti oboch žalovaných je v priamej príčinnej súvislosti s ujmom, ktorá žalobcovi vznikla tým, že na takto vyúčtované plnenia nemohol byť použitý poskytnutý príspevok. Už vyššie je uvedené, akým spôsobom táto ujma žalobcovi bola hodnotená s odkazom na aplikáciu ustanovenia § 379 Obchodného zákonníka.

3.6. Obaja žalovaní teda porušili svoje povinnosti zo zmluvných vzťahov a v priamej príčinnej súvislosti s týmto ich porušením povinnosti bola predmetná ujma, preto súd prvej inštancie aj správne zaviazal žalovaných zaplatiť túto náhradu škody žalobcovi spoločne a nerozdielne (§ 2 ods. 2 Obch. zák., § 438 ods. 1 Obč. zák.).

3.7. Správne súd prvej inštancie rozhodol aj o prisúdení úrokov z omeškania i o priznaní náhrady trov v konaní úspešnému žalobcovi.

3.8. S odkazom na správne zdôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, aj s vyššie uvedeným doplnením dôvodov odvolacieho súdu, preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

3.9. Život prináša aj situácie, keď z objektívnych dôvodov sudca, ktorý rozhodnutie vydal, nemôže toto rozhodnutie podpísať. Do spisu je založený dodatok k rozvrhu práce vydaný predsedom Okresného súdu Prešov, podľa ktorého zastupujúcim sudcom JUDr. Kanderku, ktorý rozsudok vyhlásil bola JUDr. Zuzana Berežná. Ak došlo takýmto spôsobom k úprave zastúpenia sudcu, ktorý zo zdravotných dôvodov je práceneschopný, nemôže byť táto odvolacia námietka vyhodnotená za takú, ktorá by privodila záver o tom, že vo veci konal nezákonný sudca. Možno však konštatovať, že lehota na písomné vyhotovenie rozhodnutia a jeho expedíciu nebola zachovaná. Toto však samotné nemôže mať vplyv na to, aby odvolací súd len z toho dôvodu privodil kasačné rozhodnutie vo veci, alebo privodil iné rozhodnutie, než je už vyššie uvedené. Vada konania spočívajúca v meškani s písomným vyhotovením rozhodnutia sama o sebe nemôže ešte privodiť záver o vecnej nesprávnosti rozhodnutia.

4. Na základe dovolania žalovaného v 1/ rade Najvyšší súd SR uznesením sp.zn. 1Obdo/23/2022 zo 14.12.2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/21/2018-352 z 11.12.2018 vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z dôvodov rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalovaného v 1/ rade na spravodlivý súdny proces, preto rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa žalovaného v 1/ rade podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP a podľa § 453 ods. 3 CSP rozhodne o trovách pôvodného konania, ako aj dovolacieho konania. So zreteľom na charakter vytýkaných vád sa dovolací súd ďalšími dovolacími dôvodmi uplatnenými v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP nezaoberal.

5. Podľa obsahu dôvodov rozhodnutia najvyššieho súdu zásadná vada v procesnom postupe odvolacieho súdu spočívala v tom, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal presvedčivú odpoveď na odvolaciu námietku žalovaného v 1/ rade, týkajúcu sa zákonného sudcu súdu prvej inštancie. V tejto časti vyhodnotil dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné a nepresvedčivé. Odvolací súd sa nevyporiadal dostatočným spôsobom s obsahom Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Okresného súdu Prešov na rok 2018, účinného od 19.2.2018 a nedal odpoveď na tú otázku, či predmetný rozsudok vypracovala a skutočne podpísala sudkyňa JUDr. Berežná, z akého dôvodu takto postupovala uvedená sudkyňa, aké oprávnenie na takýto postup jej z rozvrhu práce plynulo, a teda dať aj odpoveď na to, či k podpisu rozsudku a k jeho vypracovaniu došlo zákonným sudcom.

6. Po opätovnom predložení predmetnej veci odvolaciemu súdu na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní žalovaného v 1/ rade proti rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd opätovne pre účely tohto konania zabezpečil z Okresného súdu Prešov Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Okresného súdu Prešov na rok 2018 a zároveň aj správu o skutočnostiach, ktoré viedli k prerozdeleniu spisu od JUDr. Kanderku pre JUDr. Berežnú. Z obsahu podanej správy z Okresného súdu Prešov vyplynulo, že JUDr. Jaroslav Kanderka bol práceneschopný v roku 2018 od 8.1.2018 do 31.3.2018 a od 6.6.2018 do 31.12.2018. Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce na rok 2018 s účinnosťou od 19.2.2018 bol realizovaný po 6-týždňovej práceneschopnosti JUDr. Kanderku. Uvedeným dodatkom sa prerozdělili veci JUDr. Kanderku, a to nerozhodnuté aj nevybavené medzi v dodatku určených sudcov. Aj predmetná vec sa prerozdělila JUDr. Berežnej cez elektronickú podateľňu a z predloženého zoznamu vecí, ktoré takto boli prerozdelené, vyplynulo, že aj predmetná vec bola pridelená JUDr. Berežnej. Táto sudkyňa vypracovala a podpísala

aj písomné vyhotovenie vyhláseného rozsudku z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti sudcu JUDr. Kanderku.

7. Krajský súd v Prešove uvedenú správu aj s jej prílohami doručil na vedomie obom sporovým stranám s tým, že majú sa k jej obsahu možnosť vyjadriť v lehote 10 dní. Zároveň odvolací súd upovedomil sporové strany aj o tom, že predmetom aktuálneho prieskumu odvolacím súdom je rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 21.3.2017 č.k. 21Cb/125/2014-255. Dal preto stranám na vedomie aj to, že odvolací súd má na zreteli okrem iného aj to, že pri aplikácii ustanovenia § 217 ods. 1 CSP a v zmysle Čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP i záverov zo súdnej praxe plynúcich (napr. z uznesení Najvyššieho súdu SR z 25.10.2017 sp.zn. 8Cdo/30/2017, z 9.4.2014 sp.zn. 7Cdo/85/2013, z 29.3.2018 sp.zn. 2Cdo/195/2017, či z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS/18/2016-78 z 9.2.2017) pri formulovaní svojho autoritatívneho záveru, ktorý súd vysloví v rozsudku, musí vychádzať zo stavu, ktorý existuje v danom čase. To samozrejme neznamená, že súd bez ďalšieho ignoruje minulé udalosti, deje a stavy, ale tieto skutočnosti zoberie do úvahy (zohľadní ich) jedine za predpokladu, že sú relevantné v čase vyhlásenia rozsudku (t.j. v čase vyhlásenia rozsudku stále trvajú samotné skutočnosti alebo trvajú pre rozhodovanú vec relevantné, priame alebo nepriame následky). Toto pravidlo zároveň znamená, že pre posúdenie zákonnosti a vecnej správnosti rozsudku je určujúci stav objektívne existujúci v čase vyhlásenia rozsudku a prípadné zmeny stavu, ktoré nastanú v budúcnosti, nebudú spätne meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vydania. Aj keď odvolací súd v zásade preskúmava zákonnosť rozhodnutí súdu nižšieho stupňa podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, musí napriek tomu rešpektovať zásadu viazanosti súdu stavom v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP). Musí teda zohľadniť také prípustné skutočnosti, významné pre rozhodnutie, ku ktorým došlo od vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie.

8. Žalobca v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu konštatoval to, že aj z podaného vyjadrenia prvoinštančného súdu vyplynulo, že prerozdelenie predmetnej veci do senátu 24Cb sa udialo na základe platného a účinného Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce na rok 2018, pričom prerozdelenie sa vykonalo prostredníctvom súdneho manažmentu náhodným výberom. Žalobca zároveň uviedol, že po rozhodnutí odvolacieho súdu v predmetnej veci došlo zo strany žalovaného v 1/ rade k úhrade celého nároku žalobcu, a to sumy 40.595,12 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 40.595,12 eur od 1.11.2003 do zaplatenia v celkovej výške 18.359,- eur. Žalobca nevyháňal daný nárok exekučne, žalovaný v 1/ rade uhradil nárok žalobcu v celej výške dobrovoľne. O platbe predložil výpisy z účtu žalobcu. Vzhľadom na to, že došlo k zániku dlhu splnením, žalobca oznámil súdu, že berie podanú žalobu doručенú súdu dňa 28.4.2014 v celom rozsahu späť a navrhuje, aby súd pripustil späťvzatie žaloby, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil za súčasného rešpektovania záverov vyslovených v rozsudku prvoinštančného súdu č.k. 21Cb/125/2014-255 zo dňa 21.3.2017 a v rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/21/2018-352 zo dňa 11.12.2018. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania so zdôraznením, že žalobca nezapríčinil zastavenie konania, ale zastavenie konania bolo zapríčinené zánikom dlhu v dôsledku jeho splnenia zo strany žalovaného v 1/ rade.

9. Žalovaný v 1/ rade v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že aj zo správy podanej Okresným súdom Prešov vyplýva, že F. I. nebola vo veci zastupujúcou sudkyňou, ale sudkyňou, ktorej vec bola prerozdelená. Odhliadnuc od skutočnosti, že veci po pôvodnom sudcovi JUDr. Kanderkovi boli pridelené pomerom 1 : 50, čo je zjavné obchádzanie náhodného výberu nereálnym pomerom, táto informácia nekorešponduje s písomným vyhotovením rozsudku. Ak vec bola pridelená na základe „náhodného“ výberu v zmysle Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Okresného súdu Prešov na rok 2018 JUDr. Berežnej, tak vo veci bola už konajúcou sudkyňou a nie zastupujúcou, ako je nesprávne označená na písomnom vyhotovení rozsudku. Stojí tiež za povšimnutie, že rozsudok vyhlásil JUDr. Kanderka dňa 21.3.2017, ale na PN išiel až 8.1.2018 a žalovanému nie je zrejmé, prečo dovtedy, viac ako 8 mesiacov od jeho vyhlásenia, nevyhotovil predmetný rozsudok. Odvolací súd v odvolacom konaní tieto pochybenia nemá možnosť napraviť. Žalovaný má v rámci práva na zákonného sudcu právo aj na to, aby ten sudca, čo rozsudok vyhlásil, ho aj odôvodnil, inak rozsudok súdu prvej inštancie trpí neodstrániteľnou vadou v zmysle § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP. Iba v prípade, ak by v rámci odvolacích dôvodov žalovaný v 1/ rade nenamietal túto skutočnosť, tak by bola daná vôľa odvolaciemu súdu v zmysle Čl. 4 CSP ex offa „dotvoriť“ právo. V tomto prípade však žalovaný od začiatku uvedenú skutočnosť namietal, čo zohľadnil aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí. Preto nie je daný priestor na „dotvorenie“ práva v takomto

rozsahu, najmä keď súd prvej inštancie mal dostatočný časový priestor na naplnenie litery zákona, ale len z dôvodov zjavných prietahov sa tak nestalo.

10. K späťvzatiu návrhu vo veci samej žalovaný v 1/ rade poukázal na ustanovenie „§ 146 ods. 1“ zákona č. 160/2015 Z.z.. Uvádza, že žalovaný v 1/ rade plnil žalobcovi na základe vtedy právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove, ktorým mu bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne so žalovaným v 2/ rade zaplatiť žalobcovi sumu 40.595,12 eur s príslušenstvom. Nakoľko tento rozsudok bol zrušený, je úhrada tejto pohľadávky spornou, čo vyplýva aj z dôkazov založených v spise. Žalovaný žalobcu vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo tento odmietol. V súlade so žalobcom prezentovanými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/30/2017 a 4Cdo/117/2019, v prípade takéhoto stavu je dôvod na zamietnutie žaloby, nakoľko žalovaný splnil to, čo žalobca požadoval, aj keď dôvod zo strany žalovaného dodatočne odpadol. Podľa § 372 CSP žalovaný nemôže v tomto štádiu podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Nie je potrebné zdôrazňovať, že táto situácia nastala z dôvodu nezákonného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove. Vážne dôvody podľa § 146 ods. 1 CSP súd hodnotí individuálne a zákonodarca nestavuje žiadne podmienky ani limity tohto hodnotenia. Vzhľadom na súčasný stav vykonaného dokazovania, ako aj skutočnosť, že žalovaný sa nie vlastnou vinou dostal do pozície, kedy nemôže v tomto štádiu konania podať vzájomnú žalobu a zároveň nie je možné jednoznačne určiť, že žalobca bol v konaní úspešný a založiť na tom aj rozhodnutie o trovách, v prípade, ak súd vyhovie podaniu žalobcu a konanie zastaví z dôvodu späťvzatia a zároveň žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania, budú tieto trovky nárokom žalovaného voči štátu z dôvodu nezákonného rozhodnutia, a to bez ohľadu na úspešnosť žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Samotné posúdenie dôvodnosti žaloby by muselo byť tak, či tak s ohľadom na nezákonné rozhodnutie Okresného súdu v Prešove vykonané opakovane. Aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/117/2019 naznačil, že konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia by nemuselo nasledovať, ak by žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) bolo umožnené podať vzájomnú žalobu. Žalovaný preto týmto nedáva súhlas so zastavením konania a navrhuje, aby krajský súd zrušil rozsudok Okresného súdu v Prešove z dôvodu, aby v rámci zásady hospodárnosti bolo umožnené žalovanému podať v rovnakom konaní vzájomnú žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, čím by odpadlo opakovanie značnej časti dokazovania. Pri alternatívne, že súd konanie napriek tomu zastaví z dôvodu späťvzatia žaloby, navrhuje, aby súd trovky konania nepriznal žiadnej strane, nakoľko späťvzatie žaloby nezavinil žalovaný, ale k jej späťvzatiu došlo z dôvodu zmeny procesnej situácie po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po opätovnom predložení veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní žalovaného v 1/ rade proti rozsudku súdu prvej inštancie, posudzoval predovšetkým to, či môže vecne podané odvolanie prejednať, predovšetkým s prihliadnutím na dispozičný úkon žalobcu, ktorým oznámil späťvzatie žalobného návrhu z dôvodu plnenia, ktoré nastalo po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu.

12. Podľa § 370 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia.

13. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

14. Vzhľadom k vyššie citovaným ustanoveniam odvolací súd uvádza, že dispozičný princíp je základným princípom civilného procesu. Späťvzatie návrhu na začatie konania je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania (sporovej strany) s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania. Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia návrhu je limitovaná výlučne a len dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie nemožno zastaviť. Zastavenie konania prostredníctvom späťvzatia návrhu nie je nijako limitované svojvôľou konajúceho súdu.

15. Žalobca (navrhovateľ) ako dominus litis má právo s návrhom na začatie konania disponovať, t.j. môže ho za konania vziať späť, či už celkom alebo len sčasti. Týmto úkonom navrhovateľ prejavuje

vôľu, aby súd vo veci nekonal a vo veci meritórne nerozhodol. Toto právo mu patrí od začatia konania až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, teda právo vziať svoj návrh späť ostáva navrhovateľovi aj po tom, ako už v spore rozhodol prvoinštančný súd, ale jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. Navrhovateľ (žalobca) má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp sporového konania). Vôľa navrhovateľa dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia návrhu na začatie konania je však limitovaná (tak, ako je už uvedené vyššie) dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie protistrana. Civilný sporový poriadok otázku existencie vážnych dôvodov nesúhlasu so späťvzatím návrhu na začatie konania nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie zreteľ na jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi stranami a dopad na postavenie strán, najmä žalovaného, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Z takýchto zásad vychádzalo aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 4Cdo/136/2010, ktoré riešilo stav ešte podľa predchádzajúceho procesného predpisu, ale tieto zásady sú aplikovateľné aj v súčasnej právnej praxi za účinnosti Civilného sporového poriadku.

16. V predmetnej veci odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí 2Cob/21/2018-352 z 11.12.2018 venoval pozornosť vecnej stránke predmetného sporu, týkajúcej sa uplatnených nárokov proti žalovaným v 1/ a 2/ rade, odvádzaným od uzavretej zmluvy o dielo zo dňa 14.5.2010. V tejto súvislosti treba uviesť, že ani dovolací súd vo vzťahu k týmto záverom týkajúcim sa skutkovej stránky veci i právneho posúdenia veci, nevyvodil dôsledky, ktoré by v zmysle viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu mali byť aplikovateľné v novom konaní pred odvolacím súdom. Ani aktuálne preto niet dôvodu v súvislosti s posudzovaním dispozičívneho úkonu žalobcu, týkajúceho sa späťvzatia žalobného návrhu, od týchto záverov upustiť, resp. na nich netvať. Pre posúdenie vážnosti dôvodov, pre ktoré žalovaný nesúhlasí so späťvzatím žaloby, je preto treba mať na zreteli i to, čo sporovým stranám dal odvolací súd na vedomie vo výzve súvisiacej s prípadnou zmenou skutočností, ktoré mohli nastať po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Judikatúra uvedená vo výzve odvolacieho súdu z 3.3.2023, adresovaná sporovým stranám, jednoznačne vychádza z toho, že ak po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu bolo plnené, nemožno privodiť stav, ktorým by sa nanovo vytvoril nový exekučný titul pre vymáhanie pohľadávky, ktorá bola predmetom tohto konania. Ak by žalobca nezobral žalobný návrh späť, už len táto samotná skutočnosť pri aplikácii ustanovenia § 217 ods. 1 CSP (aj v zmysle judikatúry uvedenej vo výzve), by viedla k záveru o zamietnutí žaloby. Skutkovým a právnym dôvodom zamietnutia žaloby proti žalovanému v 1/ rade by však neboli iné skutočnosti, ako tie, ktoré viedli súd prvoinštančný i odvolací v predchádzajúcom rozhodnutí k vyhoveniu žalobnému návrhu (ktorým sa priznával nárok na náhradu uplatnenej škody), ale to, že došlo k zániku záväzku splnením. Ak žalovaný poukazuje na to, že v odvolacom konaní nie je už oprávnený podať vzájomný návrh na vymáhanie plnenia, ktoré poskytol žalobcovi po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, táto skutočnosť nie je takým vážnym dôvodom, pre ktorý by nebolo možné akceptovať dispozičívny úkon žalobcu, ktorým nakladal s podanou žalobou.

17. Ani námietky, ktoré sa týkajú sudcu súdu prvej inštancie, ktorý písomné vyhotovenie rozhodnutia vypracoval a podpísal, nie sú takými, pre ktoré by nemal byť akceptovaný dispozičívny úkon žalobcu s podanou žalobou, ktorou zobral žalobný návrh proti žalovanému späť. Tak, ako je už uvedené vyššie, pre dlhodobú práceneschopnosť volil predseda Okresného súdu Prešov alternatívu prerozdeľovania spisov práceneschopného sudcu JUDr. Kanderku, u ktorého pretrvávala práceneschopnosť dlhšia než 6 týždňov. Aj z ustanovenia § 51 ods. 4 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov plynie, že ak z odseku 5 nevyplýva inak, náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny, prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade dlhodobej, 6 týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená. V predmetnej veci rozsudok vyhlásil zákonný sudca (sudca, ktorému bola vec pôvodne pridelená, ktorý realizoval dokazovanie). Ak vec bola potom prerozdelená inému sudcovi po vyhlásenom rozhodnutí (v súlade s vydaným dodatkom k rozvrhu práce a s § 51 ods. 4 písm. a) Zákona o súdoch) a tento sudca v písomnej podobe vypracoval toto rozhodnutie a jeho písomné odôvodnenie zodpovedá stavu zistených poznatkov zaznamenaných

v obsahu spisu, nemôže byť táto skutočnosť dôvodom pre záver o konaní nezákonným sudcom. Vo veci po vyhlásení rozsudku sudcom, ktorému vec bola pridelená, písomné vyhotovenie rozsudku a jeho podpísanie realizoval sudca, ktorému vec bola prerozdelená podľa § 51 ods. 4 písm. a) Zákona o súdoch. Tak, ako to už uviedol odvolací súd v predchádzajúcom svojom rozhodnutí, len samotná skutočnosť založená na tom, že písomné vyhotovenie rozhodnutia nebolo realizované v zákonom určených lehotách, a teda lehota na písomné vyhotovenie rozhodnutia a jeho expedíciu nebola zachovaná, nemôže privediť záver o tom, že rozhodnutie je vecne nesprávne a že by nebol vo veci dodržaný postup pri dlhodobej práceneschopnosti sudcu, keď toto rozhodnutie vypracoval a podpísal sudca, ktorému vec bola prerozdelená.

18. Ani túto skutočnosť preto odvolací súd nevyhodnotil ako dôvodnú námietku týkajúcu sa nezákonného sudcu, ktorá by znamenala vážny dôvod pre nepripustenie späťvzatia žaloby.

19. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalobca ako dominus litis účinne realizoval úkon, ktorým zobral žalobný návrh späť, neboli dôvodné prekážky pre to, aby toto späťvzatie žalobného návrhu proti žalovanému v 1/ rade odvolací súd nepripustil, preto aj podľa ustanovenia § 470 ods. 1, 2 CSP odvolací súd späťvzatie žaloby proti tomuto žalovanému pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v časti proti nemu (vychádzajúc z rozhodnutia dovolacieho súdu) zrušil a konanie zastavil. Dovolací súd nezrušoval rozsudok odvolacieho súdu vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade, ktorý dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nepodal.

20. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd pri aplikácii ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Späťvzatie žalobného návrhu súviselo s plnením, ktoré poskytol žalovaný v konaní podľa predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie a súdu odvolacieho. Ak aj z dôvodov predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu plynuli závery, ktoré sa týkali skutkovej stránky a právneho posúdenia veci samej (ktoré neboli výslovne vytknuté dovolacím súdom), odvolací súd nemá dôvod na to, aby nekonštatoval, že procesné zavinenie na zastavení tohto konania je na strane žalovaného, ktorý síce plnil na základe predchádzajúceho rozsudku, ale plnil na základe dôvodne podanej žaloby tak, ako to bolo upravené v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Preto súd odvolací dospel k záveru, že žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania. Preto tento nárok aj žalobcovi proti žalovanému v 1/ rade predmetným uznesením priznal. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie vyšším súdnym úradníkom.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).